

Høringsuttale om forslag til ny opplæringslov fra OTEK Sunnmøre, opplæringskontoret teknisk fag.

Org.nr. 977 031 680 – OTEK Sunnmøre Opplæringskontoret Tekniske fag

OTEK Sunnmøre Opplæringskontoret Tekniske fag. 75 eier/medlemsbedrifter, 150 lærlinger innen teknologifag i 2021.

Opplæringskontorene ble dannet for 25 år i forbindelse med Reform 94 i samarbeid med bransjene og NHO. NHO Møre og Romsdal var sentral i oppstart av opplæringskontorene. Opplæringskontorene er profesjonelle aktører på vegne av sin eier/ medlemsbedrifter.

OTEK Sunnmøre er registrert i Brønnøysund som en forening med en åpen økonomi for eier/medlemsbedrifter. Gjennomfører årsmøte for eier/medlemsbedriftene, har et aktivt styre med representanter fra eier/medlemsbedriftene, regnskapsfører, budsjett, revisor og vedtekter for drift. OTEK Sunnmøre kvalitet sikrer opplæring i bedrift for lærlinger, praksiskandidater, fagbrev på jobb og lære kandidater, motiverer til opplæring, kommunikasjon og holdning til arbeidsliv, har pedagogisk holdningsarbeid og struktur, strategi for opplæring i bedrift, og kulturforståelse i det å arbeide i internasjonale industribedrifter. OTEK Sunnmøre skal driftes og utvikles på en profesjonell måte til det beste for lærlingene, opplæring i bedrift og eier/medlemsbedriftene. Sikre at opplæring i bedrift drives etter lover for opplæring i bedrift og næringsliv.

Ved at opplæringskontoret finnes for mange små og mellomstore bedrifter, ser vi nytten av hver eneste dag. Bedriftene sier det selv, uten opplæringskontoret hadde vi ikke hatt mulighet til å ansette lærlinger, og viser til krav for å være lærebedrift. OTEK Sunnmøre deltar i utvikling av nye læreplaner, prosjekter for å fremme fagopplæring.

Det blir store konsekvenser for lærlingordningen om opplæringsloven blir endret

Vi deler departementets vurdering om at regelverket vil harmonere bedre dersom alle, og ikke bare noen av de sentrale aktørene reguleres i opplæringsloven. Ved **ny forskrift**, kan den sørge for felles praksis, fjerne uklarheter om opplæringskontorenes ansvar og oppgaver og gjøre det klart hva som kreves og kan **delegeres** i samarbeidet mellom eier/medlemsbedrift og opplæringskontor. OTEK Sunnmøre ønsker at opplæringskontorene får en særskilt definisjon i Opplæringsloven på linje med ordlyden som var i Lov om fagopplæring i arbeidslivet (LOV-1980-05-23-13) gjeldende fra 1980 – 1998.

Om forslag til ny opplæringslov kapittel 7: Opplæring i bedrift, § 7-2 Inngåing og endring av kontrakt om læretid

OTEK Sunnmøre er enig i at de som skal ha læretid i bedrift, skal skrive lærekontrakt om læretid, i tillegg til arbeidsavtale, og at lærekontrakt skal godkjennes av fylkeskommunen. Vi mener at det i ny forskrift må formuleres regler som gjør at opplæringskontor, som en del av et tre partsforhold skal være ansvarlig part i en lærekontrakt, da opplæringskontoret blir og er den ansvarlige og juridiske part på vegne av eier/ medlemsbedriftene. I samarbeid med Fylkeskommunen kan opplæringskontoret bidra i tråd med fullføringsreformen.

Om forslag til ny opplæringslov kapittel 7: Opplæring i bedrift, § 7-3 Heving og oppsigelse av kontrakt om læretid

OTEK Sunnmøre er enige i at en kontrakt kan sies opp dersom partene er enige i det. Da får eier/medlemsbedrifter det **sikkerhetsnettet** de trenger for å våge å påta seg ansvar for opplæring. Lærlingen kan fortsette sitt læreløp i andre eier/medlemsbedrifter.

Om forslag til ny opplæringslov kapittel 7: Opplæring i bedrift, § 7-5 Godkjenning av lærebedrifter

OTEK Sunnmøre støtter departementets forslag om godkjenning av opplæringskontor som **ansvarlige part** på vegne av eier/medlemsbedrifter som er knyttet til opplæringskontoret fordi det er dette eier/**medlemsbedriftene** ønsker. I vårt fylke er i gjennomsnitt **93%** av lærekontraktene via opplæringskontor. Samarbeidet gir **tilhørighet** og sikkerhetsnett for både bedrift og lærling. De formelle kravene om blant annet interne opplæringsplaner, dokumentasjonsverktøy og universell opplæring fører til at eier/medlemsbedriftene ønsker tilknytning til våre **fagspesifikke pedagogiske** miljøer som et **tillegg** til samarbeidet de har med egen bransje eller sektor, skoler og fylkeskommune. OTEK Sunnmøre mener det er grunn til å **stille krav til organisasjonsform** for opplæringskontorer som øverste ansvarlige for lærekontraktene, og at opplæringskontorene må være organisert slik at eier/medlemsbedriftene har full råderett over virksomheten og virksomhetens **økonomi** gjennom sitt eierskap, årsmøte og styrevedtak. Opplæringskontor må være egne **rettssubjekter** hvor økonomien i opplæringskontorene enkelt kan kontrolleres og er **transparent**. Alle er tjent med at opplæringskontorene har et aktivt eierskap fra medlemsbedriftene og solid **styring** over drift og økonomi og transparente regnskap. Det bør stilles krav til opplæringskontor for å sikre at alle tar det ansvaret det er å være ansvarlig for lærlingenes opplæring. Samtidig bør den enkelte fylkeskommune gjennomføre årlig kontroll/dialogmøter for å avdekke god drift eller mislighold i opplæringskontor og uavhengige lærebedrifter.

Om forslag til ny opplæringslov kapittel 7: Opplæring i bedrift, § 7-8 Tilskot til lærebedrifter (og opplæringskontor)

OTEK Sunnmøre støtter at departementet skal vurdere en nærmere regulering av lærebedriftssamarbeid i forskrift til opplæringsloven og mener at det er avgjørende viktig at opplæringskontorene som **ansvarlig part skal få tilskuddet utbetalt til eier/medlemsbedriftenes dedikerte felles konto**. Når opplæringskontorene er ansvarlig part og økonomien følger lærekontrakten, er det Årsmøte og styre i opplæringskontoret som med bakgrunn i vedtektenes bestemmelser gjør vedtak for bruk og fordeling av midler fra det statlige tilskuddet. Styret og Årsmøte **fordeler** midlene mellom eier/medlemsbedriftene og opplæringskontoret basert på **variasjoner** i grad av veiledningsbehov og aktivitet som næringen har behov for. Denne fleksibiliteten gir ledelsen av kontoret muligheten til å drive en sosial profil i opplæringen. Det vil si at opplæringskontoret i

perioder og tilfeller som krever det, kan **bruke mer eller mindre tid** og ressurser på én lærling og én eier/medlemsbedrift, enn en annen. Det er i det lange løpet **vinn-vinn** for alle parter, spesielt for lærlingen.

Vi ønsker å beholde **denne sosiale profilen** som gjør at flere bedrifter tar **samfunnsansvaret** det er å gi *mange* personer opplæring, ikke bare ta inn kandidater for eget rekrutteringsbehov. Det blir jevnere **kvalitet** på opplæringen totalt når eier/medlemsbedriftene *mottar* deler av det statlige tilskuddet, og ikke blir *trukket* eller fakturert ut fra en vurdering av det enkelte læreløp.

Vi har grunn til å anta at færre bedrifter vil prioritere å gi lærlingene ekstra fagkurs og ikke lovpålagte tilbud om dette faktureres i etterkant. Når lærlingtilskuddet utbetales til opplæringskontoret og ledelsen av kontoret **forvalter** dette på vegne av eier/medlemsbedriftene, utvikles bedriftene i regi av den bransjen eller sektoren de er en del av og får et **fagmiljø** i tillegg til det fylkeskommunen tilbyr. At vi er ansvarlig og formell part gir oss dessuten tilgang til fylkeskommunens **verktøy VIGO**, en ressurs som bedriftene i mindre grad enn oss har kapasitet og kompetanse til å utnytte fullt ut

Om departementets punktvis oppsummering av forslag i høringsnotatet, kapittel 42.6.7.2

Opplæringskontorer som lærebedrift – ansvar og oppgaver

OTEK Sunnmøre forstår at departementet stiller spørsmål ved om det beste er å videreføre dagens regler helt uendret, eller om reglene i noen grad bør justeres slik at vi får en felles praksis for hvilket ansvar og hvilke oppgaver opplæringskontor skal ha, og hvilke oppgaver som ligger hos eier/medlemsbedriftene. Vi mener det er viktig å **få på plass klare regler** som sikrer kvalitet i opplæringskontorenes og fylkeskommunens arbeid, med et tydelig og aktivt **bedriftseierskap** som har transparent økonomi.

Norsk fag- og yrkesopplæring trenger et lovverk som bidrar til å sikre kvalitet og kan styrke omdømmet så vi kan lykkes med å få en **bedre balanse i arbeidsmarkedet mellom tilbud og etterspørsel** av kompetanse og et samfunn preget av mer inkludering med færre utenfor arbeidslivet. Opplæringskontorene ønsker ikke omtales som - eller kun reguleres «som et bindeledd» mellom skole og arbeidsliv eller «en enhet for samarbeid mellom lærebedrifter». Opplæringskontorene er mer enn det. (*Se høringssvaret vårt under § 7-8 Tilskot til lærebedrifter og opplæringskontor*)

OTEK Sunnmøre ønsker at opplæringskontorene skal forbli ansvarlig part i lærekontrakten sammen med eier/medlemsbedriftene, og mener at det å regulere opplæringskontor vil **styrke** fagopplæringen og føre til utvikling.

Om departementets punktvis oppsummering av forslag i høringsnotatet, kapittel 42.6.5.1 Ikke innføre rett til læreplass

OTEK Sunnmøre støtter departementet i at man **ikke kan innføre rett til læreplass** i bedrift. Vi

forstår at det er et ønske å gi elever et annet opplæringstilbud på yrkesfag videregående trinn 3, men understreker at hvis det alternative tilbudet baseres på utstrakt bruk av praksis i bedrift, må fylkeskommune pålegges ansvar for å få denne **bedriften til å søke om å bli godkjent** som medlemsbedrift i et opplæringskontor eller selvstendig lærebedrift og dermed kunne ansette eleven som lærling. OTEK Sunnmøre oppfordrer også departementet til å stimulere opplæringskontorene og deres eiere/ medlemmer til å garantere at **kvalifiserte søkere** får læreplass. Forskriften bør sikre at fylkeskommunen inngår et **forpliktende samarbeid med opplæringskontorene for å rekruttere søkere** til å **dimensjonere tilbudsstrukturen** mer etter fag som har ledige læreplasser. Da vil det også bli mer balanse mellom tilbud og etterspørsel etter yrkesfaglig kompetanse i arbeidsmarkedet.

Avslutning

Mange av våre eiere /medlemsbedrifter ønsker at, og betaler for med andre midler enn det statlige tilskuddet, at opplæringskontoret samarbeider med skolene og skoleeiere om karriereveiledning, rekruttering, kurs, tilrettelegging av fagprøver og formidling. Kjernevirksomheten til opplæringskontorene er imidlertid å følge opp lærlingene og de ansatte i eier/medlemsbedriften slik at lærlingene kan fullføre og bestå sitt opplæringsløp. Vi samarbeider ikke bare med fylkeskommunen om fagopplæring. NAV, Oppfølgingstjenesten, arbeid- og inkluderingsbedrifter og kommunene er også opptatt av fag- og yrkesopplæring. Felles for alle er ønsket om kontakt med bedrifter som kan ta inn mennesker med behov for opplæring og inkludering, og de fleste henvender seg til opplæringskontorene. Det har tatt noen ti-år for våre eiere å utvikle metodikk for å **matche rett kandidat med rett bedrift**, med rett tilskudd og rette rammebetingelser. Nå er tiden inne for å vise opplæringskontorene **tillit** gjennom å videreføre lovfesting og strukturere, regulere og finansiere arbeidet vårt i lov og forskrifts form.

På vegne av eier/ medlemsbedriften, styret i OTEK Sunnmøre, hilsen

Ruth Astrid Rødal
daglig leder

Brynjar Hatlegjerde
Styreleder
Sibelco AS

Nils Solevåg
Optimar AS

Maren Bringsvor
Vegsund Slip AS

Sirill Thorsen
Lextor AS

Lidvar Giskeødegård
Spilka Industri AS

Haris Taslidza
MMC Firts Process AS

Johnny Kaald
Sperre Airpower AS